

Dosarul nr. 2ra-2122/2019
2ra-39/2020

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (jud: S. Godorogea)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Gheorghieș, A. Toderaș, E. Bejenaru)

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Vitalie Valuță,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță
împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit”
Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea
prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier,
împotriva deciziei din 25 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 09 octombrie 2017, Vitalie Valuță a depus cerere de chemare în judecată
împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire
la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 07 octombrie 2014 pe traseul
Brest-Chișinău-Odessa, la km 108 a traseului, la intrare în sat. Răcăria, raionul
Rîșcani, s-a produs accidentul rutier cu implicarea unității de transport de model
„Skoda Octavia”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de Andrei Druță și unitatea
de transport de model „Vaz 2107”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de
reclamant.

Reclamantul a menționat că în rezultatul accidentului rutier i-au fost cauzate
vătămări corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată, mai mult de 21 de
zile. Iar, conform sentinței din 22 decembrie 2015 a Judecătorești Rîșcani vinovat
de comiterea accidentului din 07 octombrie 2014 a fost recunoscut Andrei Druță.

Vitalie Valuță a invocat că la momentul comiterii accidentului rutier
nominalizat supra, Andrei Druță deținea poliția de asigurare obligatorie de
răspundere civilă auto internă, seria RCAI-001063503 din 04 septembrie 2014
eliberat de ÎM CIA „Transelit” SA.

Astfel, reclamantul a indicat că a suportat un prejudiciu material constituit din
cheltuielile de tratament, operare, protezare și procurarea medicamentelor, în sumă

de 49 893 de lei, fiindu-i stabilit gradul de dezabilitate accentuat, capacitatea de muncă fiind păstrată în proporție de 25-40%.

Reclamantul a menționat că în urma accidentului rutier din 07 octombrie 2014 i-a fost păstrată capacitatea de muncă în proporție de 40% și nu se poate angaja la serviciu, motiv din care urmează a-i fi achitată o despăgubire în rate lunare, în sumă de 600 de lei.

La fel, reclamantul a invocat că până la accidentul rutier nu a fost angajat în câmpul muncii, deoarece a lucrat peste hotarele țării, respectiv venitul mediu lunar urmează a fi considerat salariul minim pe țară. Pentru anul 2015, începând cu data de 01 mai 2015, salariul minim garantat de stat a fost majorat cu 250 de lei și stabilit în mărime de 1900 de lei, pentru anul 2016, începând cu 01 mai 2016, salariul minim garantat de stat a fost majorat cu 200 de lei și stabilit în mărime de 2 100 de lei, iar pentru anul 2017 începând cu 01 mai 2017, a fost de 2 380 de lei.

Vitalie Valuță a invocat că salariu pierdut pentru perioada de 28 ianuarie 2015 - 31 decembrie 2015 constituie 7 871,52 de lei, pentru perioada de la 01 ianuarie 2016 - 31 ianuarie 2017 constituie suma de 11 127,48 de lei și pentru perioada de la 01 februarie 2017 - 01 octombrie 2017 constituie suma de 12 927,36 de lei, iar în total constituie - 31926,36 de lei, sumă ce nu depășește cuantumul răspunderii asigurătorului.

De asemenea, reclamantul a solicitat și încasarea indemnizației lunare până la anularea invalidității în mărime de 1 405,92 lei.

A mai menționat că la 05 decembrie 2016 a înaintat o cerere la una din filialele din mun. Bălți a ÎM CIA „Transelit” SA, prin care a solicitat deschiderea dosarului de daune. Iar, prin scrisoarea nr. 005 ED din 30 ianuarie 2017, pârâta a refuzat achitarea despăgubirii de asigurare, motivând că Vitalie Valuță în cadrul ședinței de judecată din cadrul cauzei penale a declarat că nu are careva pretenții de ordin material și moral față de Andrei Druță.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 1301, 1307, 1315 Cod civil, art. 3, 14, 15, 22, 25 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006.

Prin urmare, reclamantul a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul lui său a sumei în mărime de 49 893 de lei, cu titlul de cheltuieli de tratament medical, a sumei de 31 926,36 de lei cu titlul de partea din salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1405,92 lei.

Prin hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier.

Prin decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Vitalie Valuță, s-a casat integral hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier.

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 26 septembrie 2018, Vitalie Valuță a contesta-o cu recurs și a solicitat casarea acesteia.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Vitalie Valuță; a fost casată decizia din 07 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 25 iunie 2019 a respins apelul declarat de Vitalie Valuță și a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 118, 121, 130, 373 din Codul de procedură civilă, art. 1398, 1418, 1420 din Codul civil, art. 15, 25 al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006, a considerat ca fiind neîntemeiat apelul declarat de Vitalie Valuță și a considerat întemeiată hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel a reținut că la momentul comiterii accidentului rutier, 07 octombrie 2014, Andrei Druță, recunoscut vinovat în comiterea accidentului, deținea poliția de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, seria RCAI-001063503 din 04 septembrie 2014 eliberată de ÎM CIA „Transelit” SA, astfel, Vitalie Valuță fiind în drept să se adreseze către compania de asigurare privind achitarea despăgubirii pentru prejudiciile produse.

Or, conform art. 15 alin. (1), (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului: a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între posesor și asigurător; b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă; c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligațiile tehnice legale cu privire la starea și siguranța autovehiculului. În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile de asigurare se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

Respectiv, Colegiul a relevat că ÎM CIA „Transelit” SA urma să acorde despăgubiri pentru prejudiciile produse din culpa asiguratului Andrei Druță, în caz de vătămare corporală sau deces, atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

Curtea a menționează că având în vedere constatările cuprinse în decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, și anume că, la judecarea anterioară a cauzei instanța de apel eronat a conchis că acțiunea este neîntemeiată din motiv că conform sentinței din 22 decembrie 2015 a Judecătorei Rîșcani, Vitalie Valuță a indicat că Andrei Druță i-a restituit integral prejudiciul și nu are careva pretenții materiale sau morale față de acesta și că instanța de apel la rejudecarea cauzei urmează să evalueze cuantumul prejudiciului la care apelantul este îndreptățit de ai fi recuperat, a precizat că prejudiciul solicitat de către reclamant, presupune un dublu aspect, și anume - încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul lui Vitalie Valuță a sumei în mărime de 49 893 lei, cu titlul de cheltuieli de tratament

medical și încasarea sumei de 31 926, 36 lei cu titlul de partea din salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1 405,92 lei.

În acest sens, instanța de apel a specificat că rațiunea menținerii soluției instanței de fond se bazează pe faptul că aceasta deși a respins integral acțiunea ca nefondată, totuși este necesar de a atrage atenția asupra motivelor concrete de respingere a fiecărui capăt de acțiune.

Astfel, prima instanță a respins pretenția lui Valuță Vitalie privind compensarea cheltuielilor de tratament medical în mărime de 49893 de lei ca neîntemeiată sub aspectul nejustificării existenței dreptului la această categorie de despăgubiri, deoarece apelantul a fost despăgubit de persoana vinovată Druță Andrei, fapt confirmat prin sentința de condamnare al Judecătorei Rîșcani din 22 decembrie 2015 potrivit căreia inculpatul a restituit integral prejudiciul părții vătămate.

Pe când celelalte pretenții privind încasarea sumei de 31 926,36 de lei cu titlul de partea din salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1 405,92 lei au fost respinse ca solicitări neprobate.

Mai mult, instanța de fond în conținutul hotărârii emise a relevat că Valuță Vitalie nu are temei legal de a solicita despăgubirea de asigurare de la asiguratorul ÎM CIA „Transelit” SA, deoarece a fost despăgubit integral de Andrei Druță.

Colegiul civil a menționat că Valuță Vitalie neîntemeiat pretinde compensarea cheltuielilor de tratament medical în mărime de 49 893 de lei, deoarece ultimul a fost despăgubit de persoana vinovată Druță Andrei, în acest sens, fiind prezentată și recipisa eliberată de Vitalie Valuță la 01 februarie 2015, conform căreia acesta a primit de la Andrei Druță suma de 25 000 lei și 1 500 euro, cu titlu de prejudiciu.

Lipsa temeiului legal de a solicita recuperarea prejudiciului dat rezultă inclusiv din declarațiile lui Valuță Vitalie în cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, și anume, ultimul a menționat că în urma accidentului rutier a primit de la Druță Andrei drept recompensă 20 000 lei pentru tratament, 5 000 lei pentru achitarea serviciilor medicale și 1 500 euro pentru procurarea bunului mobil deteriorat.

Totodată, instanța de apel a reținut că intervenția chirurgicală și cheltuielile legate de tratamentul medical solicitate de apelant au avut loc în octombrie 2014, fapt confirmat prin bonurile anexate la materialele cauzei, iar recipisa prin care Valuță Vitalie confirmă faptul că prejudiciul material i-a fost restituit de persoana vinovată, a fost întocmită în februarie 2015, fapt ce denotă că cheltuielile suportate au fost achitate integral, apelantul neavând temei de a solicita despăgubirea de asigurare și de la asigurator.

Colegiul a menționat faptul că la întrebarea instanței, apelantul a concretizat că a primit sumele indicate în recipisă cu titlu de prejudiciu material.

În raport cu recuperarea prejudiciului privind încasarea sumei de 31 926, 36 lei cu titlul de partea din salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1 405,92 lei, instanța de fond just a respins aceste solicitări ca fiind neprobate.

În acest sens, Colegiul, prin prisma art. 25 alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, art. 118 Cod de procedură civilă, a relatat că reclamantul fiind titularul obligației de probațiune în cadrul procedurii civile

contencioase generale, nu a prezentat careva probe în sensul confirmării cuantumului prejudiciului necesar de a fi recuperat, nici în cadrul examinării cauzei civile în instanța de fond și nici în ordine de apel, necătînd faptului că i-a fost acordat termen pentru prezentarea probelor suplimentare în justificarea pretențiilor înaintate.

La 20 septembrie 2019, Vitalie Valuță a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a pretențiilor înaintate.

În motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au aplicat eronat și încălcat normele de drept material și procedural, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei, au fost apreciate arbitrar probele, iar erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, pe când prima instanță a dat o apreciere corectă materialului probator în coroborare cu actele cauzei.

Recurentul în susținerea cererii de recurs a invocat argumente de fapt și de drept similare celor expuse pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 25 iunie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 22 iulie 2019 (f.d. 42, Vol. II).

Copia deciziei motivate a fost recepționată de recurent la 26 iulie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție (f.d.44, Vol. II).

Astfel, recursul declarat la 20 septembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În corespundere cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Vitalie Valuță a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În motivarea acestei concluzii se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Astfel, actele cauzei cert denotă că la 09 octombrie 2017, Vitalie Valuță a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță, prin care a solicitat încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul lui său a sumei în mărime de 49 893 de lei, cu titlul de cheltuieli de tratament medical, a sumei de 31 926,36 de lei, cu titlul de salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1405,92 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei acțiuni, prima instanță prin hotărârea din 26 februarie 2018 a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță împotriva ÎM CIA „Transelit” SA, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Bălți prin decizia din 25 iunie 2019 a respins apelul declarat de Vitalie Valuță și a menținut hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani.

Conform art. 1420 Cod civil, plata despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces se efectuează în rate lunare. Compensarea cheltuielilor ce vor fi suportate din cauza vătămării integrității corporale sau altei vătămări a sănătății poate fi stabilită cu anticipație, în baza avizului organului medical abilitat inclusiv pentru achitarea prealabilă a serviciilor și bunurilor necesare, ca foaie la sanatoriu, bilete de călătorie, mijloace speciale de transport etc.

Art. 1398 alin. (1) Cod civil, statuează că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În sensul normelor precitate se reține că pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenta delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția.

Așadar, în litigiul dedus judecății, există un raport de cauzalitate dintre accidentul din 07 octombrie 2014 și prejudiciul material solicitat de reclamantul/recurent, ori acesta a invocat că prejudiciul solicitat este cauzat de faptul că în rezultatul acestui accident rutier i-au fost cauzate vătămări corporale medii cu dereglarea sănătății de lungă durată, mai mult de 21 zile, fiindu-i stabilit grad de dizabilitate.

La fel, pentru angajarea răspunderii delictuale este necesară, conform regulii generale, vinovăția autorului faptei ilicite. În materia răspunderii delictuale forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei.

Reieșind din cele relatate și din conținutul actelor prezentate, instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că la momentul comiterii accidentului rutier, 07 octombrie 2014, Andrei Druță, recunoscut vinovat în comiterea accidentului, deținea poliția de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, seria RCAI 001063503 din 04 septembrie 2014, eliberată de ÎM CIA „Transelit” SA

(f.d.9), și respectiv Vitalie Valuță a fost în drept să se adreseze către compania de asigurare cu solicitarea de achitare a despăgubirii pentru prejudiciile produse.

Or, conform art. 15 alin. (1), (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul, precum și în cazul în care, la data accidentului: a) utilizatorul nu este inclus în contractul de asigurare încheiat între posesor și asigurător; b) utilizatorul sau asiguratul nu posedă permis de conducere de categoria respectivă; c) utilizatorul sau asiguratul nu a respectat obligațiile tehnice legale cu privire la starea și siguranța autovehiculului. În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile de asigurare se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

În temeiul normei precitate, ÎM CIA „Transelit” SA urmează să acorde despăgubiri pentru prejudiciile produse din culpa asiguratului Andrei Druță, în caz de vătămare corporală sau deces, atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

Așadar, Colegiul învederează că, în speță, prejudiciul solicitat de către reclamantul/ recurent presupune un dublu aspect, și anume - încasarea de la ÎM CIA „Transelit” SA în beneficiul său a sumei în mărime de 49 893 de lei, cu titlul de cheltuieli de tratament medical, și încasarea sumei de 31 926,36 de lei, cu titlul de partea din salariul pierdut, precum și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1405,92 lei.

Astfel, după cum denotă actele cauzei instanțele de judecată au respins pretenția lui Vitalie Valuță privind compensarea cheltuielilor de tratament medical în mărime de 49893 de lei, ca neîntemeiată sub aspectul nejustificării existenței dreptului la această categorie de despăgubiri, deoarece acesta a fost despăgubit de persoana vinovată, fapt confirmat prin sentința din 22 decembrie 2015 a Judecătorei Rîșcani, conform căreia inculpatul a restituit integral prejudiciul părții vătămate.

Subsidiar, Colegiul atestă că la actele cauzei este prezentă și recipisa eliberată de Vitalie Valuță în data de 01 februarie 2015, conform căreia acesta a primit de la Andrei Druță suma de 25 000 de lei și 1 500 de euro, cu titlu de prejudiciu.

Lipsa temeiului legal de a solicita recuperarea prejudiciului dat rezultă inclusiv din declarațiile lui Vitalie Valuță în cadrul examinării cauzei civile în ordine de apel, și anume, ultimul a menționat că în urma accidentului rutier a primit de la Andrei Druță ca recompensă suma de 20 000 de lei pentru tratament, suma de 5 000 de lei pentru achitarea serviciilor medicale și suma de 1 500 de euro pentru procurarea bunului mobil deteriorat.

Mai mult, Vitalie Valuță la întrebarea instanței de apel, a concretizat că a primit sumele indicate în recipisă cu titlu de prejudiciu material, astfel, se reține ca fiind întemeiate concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare prin care a fost respins capătul de cerere formulat de Vitalie Valuță împotriva ÎM CIA „Transelit” SA cu privire la compensarea cheltuielilor de tratament în mărime de 49 893 de lei.

În partea pretenției privind încasarea sumei de 31 926,36 de lei, cu titlul de parte a salariul pierdut și a indemnizație materiale lunară până la anularea

invalidității în mărime de 1 405,92 lei, Colegiul reține că aceste pretenții au fost respinse ca solicitări neprobate.

În acest sens, Colegiul învederează prevederile art. 25 alin. (2) al Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, care statuează că în cazul prevăzut la alin. (1), despăgubirea de asigurare va include: a) diferența dintre veniturile nete ale persoanei vătămate și indemnizația primită din fondurile bugetului asigurărilor sociale de stat, pe perioada spitalizării și a concediului medical - pentru persoanele salariate; b) venitul mediu lunar net realizat din activități desfășurate la ultimul loc de lucru de persoana vătămată, probat cu documente justificative - pentru persoanele care nu au calitatea de salariat; c) o indemnizație nu mai mică decât coșul minim de consum - pentru persoanele păgubite aflate la data producerii accidentului de autovehicul în ultimul an de studii sau de calificare, fără menținerea salariului; d) eventualele cheltuieli prilejuite de accident, inclusiv cheltuielile de transport al persoanei accidentate, de tratament de spitalizare, de recuperare, de protezare, de alimentație specială, conform prescripțiilor medicale, probate cu documente justificative, care nu sunt suportate din fondurile de asigurări medicale obligatorii, conform actelor normative în vigoare. Cheltuielile menționate se stabilesc pe baza prețurilor practicate de instituțiile din Republica Moldova, conform documentelor eliberate de acestea sau, în cazurile când nici o instituție din Republica Moldova nu practică serviciile menționate, conform documentelor justificative eliberate de instituțiile din străinătate; e) cheltuielile real suportate cu îngrijitori pe perioada incapacității temporare de muncă, dacă prin certificat medical se recomandă acest lucru, dar nu mai puțin decât coșul minim de consum.

Or, Vitalie Valuță, prin prisma exigențelor art. 118 Cod de procedură civilă, fiind titularul obligației de probațiune în cadrul procedurii civile, nu a prezentat careva probe în sensul confirmării cuantumului prejudiciului necesar de a fi recuperat, nici în cadrul examinării cauzei în prima instanță și nici în cadrul examinării cauzei în ordine de apel.

Mai mult, Colegiul învederează că apelantului/ recurent i-a fost acordat termen pentru prezentarea probelor suplimentare în justificarea pretențiilor înaintate, în cazul în care prin încheierea din 01 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, apelul declarat de Vitalie Valuță a fost acceptat spre examinare, fiind stabilit termenul limită pentru prezentarea de către participanți a referințelor cu înscrisuri, prezentarea/ reclamarea probelor, formularea demersurilor necesare, în condițiile art. 372 Cod de procedură civilă, sub sancțiunea decăderii din acest drept, până la 19 februarie 2019.

Prin încheierea protocolară din 19 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți ședința de pregătire, pentru prezentarea/reclamarea de către participanții la proces a probelor, în condițiile art. 372 Cod de procedură civilă s-a epuizat sub sancțiunea decăderii din acest drept, pe cale de consecință, actele prezentate ulterior au fost apreciate de către instanța de apel ca depuse cu încălcarea termenului acordat în acest sens, în speță, fiind incident efectul decăderii din dreptul procedural de prezentare a probelor, instanța de apel întemeiat restituind apelantului materialele suplimentare depuse cu omiterea termenului acordat, ca fiind depuse cu depășirea etapei procesuale în acest sens.

Așadar, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei a fost anexat certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă nr. CN 141620, conform căruia lui Vitalie Valuță i-a fost stabilit gradul de dizabilitate accentuat, cu un procent păstrat al capacității de muncă în mărime de 40 %, pentru perioada 28 ianuarie 2015 - 01 februarie 2016. Conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă nr. CN 251494, lui Vitalie Valuță i-a fost stabilit gradul de dizabilitate mediu, cu un procent păstrat al capacității de muncă în mărime de 45% de la 31 ianuarie 2017, fără termen, or, instanța de apel întemeiat a concluzionat că a fost în imposibilitatea de a constata dacă în perioada ianuarie 2016 - ianuarie 2017, lui Vitalie Valuță i-a fost stabilit sau nu grad de dizabilitate, la materialele cauzei nefiind anexate probe în acest sens.

De asemenea, recurentul nu a probat nici cuantumul pensiei de invaliditate pe parcursul întregii perioade pentru care a solicitat încasarea sumei de 31 926,36 de lei, cu titlul de parte din salariul pierdut, pentru perioada 28 ianuarie 2015 - 01 octombrie 2017, precum și cuantumul venitului lunar pentru a putea stabili diferența dintre venitul mediu lunar și pensia de invaliditate.

Totodată, apelantul nu a prezentat probe care să confirme faptul că deține o anumită specialitate, pentru a se ține cont de salariul pe care ar fi putut să-l obțină prin angajare, or, Vitalie Valuță până la producerea accidentului nu a fost încadrat în câmpul muncii. Ultimul loc de muncă, din spusele apelantului fiind CAP „Corlăteanca”, cu un salariu de 279,5 lei în anul 1999, care de asemenea nu a fost probat.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că apelantul/ recurent la certificatul de dizabilitate și capacitate de muncă nu a anexat recomandările conform Programului individual de reabilitare și incluziune socială, care să ateste posibilitățile reale ale persoanei în vederea angajării în câmpul muncii, or, potrivit actelor prezentate procentul păstrat al capacității de muncă a fost de 45 %.

Reieșind din cele relatate, este indubitabil că, prin prisma noțiunii de putere de lucru judecat de care se bucură constatările din sentința din 22 decembrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani și având în vedere declarațiile recurentului date în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, ÎM CIA „Transelit” SA nu are careva obligații întemeiate în fapt și drept față de Vitalie Valuță în partea ce ține de încasarea sumei de 49 893 de lei, prejudiciul dat fiind recuperat, iar în raport cu compensarea prejudiciului privind încasarea sumei de 31926,36 de lei, cu titlul de parte din salariul pierdut și o indemnizație materială lunară până la anularea invalidității în mărime de 1405,92 lei, se constată că Vitalie Valuță nu a explicat și confirmat certitudinea cuantumului acestora, neprezentând careva probe în acest sens, fiind astfel legală și întemeiată soluțiile instanțelor de judecată ierarhic inferioare.

Mai mult, Colegiul consideră necesar a învedera că în conformitate cu prevederile art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi, respectiv probele anexate la recurs urmau a fi prezentate în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, cu respectarea exigențelor art. 372 Cod de procedură civilă.

În conexiunea celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, prin

prisma argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată, cât și cele expuse în cererea de apel, în raport cu materialele cauzei, întemeiat a concluzionat în sensul netemeinicii acțiunii înaintate de Vitalie Valuță, alegațiile recurentului fiind nefondate, deoarece materialele cauzei în coroborare cu normele materiale denotă contrariul.

Cele supra relatate, în ansamblu atestă faptul că concluzia instanței de apel este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, iar argumentele aduse de recurent în susținerea poziției sale, sunt pur declarative și fără un suport legal și probatoriu.

Urmare a celor indicate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate afirmațiile recurentului precum că instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, nefiind dovedite circumstanțele considerate de instanță ca stabilite, iar concluziile instanței expuse în hotărâre, sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, deoarece acestea contravin constatărilor relatate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 442, 444, art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat Vitalie Valuță.

Se menține decizia din 25 iunie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vitalie Valuță împotriva Întreprinderii Mixte Compania Internațională de Asigurări „Transelit” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Andrei Druță cu privire la repararea prejudiciului material cauzat în urma accidentului rutier.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Galina Stratulat